

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2024– 2025

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie (Ortodoxă)
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii	Artă Sacră

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Tipologia Artei Bizantine I			2.2. Cod disciplină	OLR3021		
2.3. Titularul activității de curs	Conf. Univ. Dr. Muntean Gheorghe Marcel						
2.4. Titularul activității de seminar	Conf. Univ. Dr. Muntean Gheorghe Marcel						
2.5. Anul de studiu	III	2.6. Semestrul	5	2.7. Tipul de evaluare (E/C/VP)	E	2.8. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	3	din care: 3.2. curs	1	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	14	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					11
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					29
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
• Tutoriat					2
• Examinări					2
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					58

3.7 Total ore studiu individual	58
3.8 Total ore din planul de învățământ	42
3.9 Total ore pe semestru	100
3.10 Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Nu este cazul
4.2 de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<i>Atelier dotat cu șevalete și mese pentru pictură/desen</i>
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<i>Atelier dotat cu șevalete și mese pentru pictură/desen</i>

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none">• C1. Prezentarea elementelor specifice iconografiei creștine• C2. Adaptarea schemelor compoziționale, proporțiilor limbajului transfigurat al iconografiei creștine specifice• C3. Realizarea unor studii în caracterul artei monumentale reprezentative Bisericii Ortodoxe
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none">• CT1. Având în vedere importanța și indispensabilitatea învățării legilor artei monumentale (icoană, frescă etc) considerăm că este necesar tuturor disciplinelor

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none">• Formarea unor cunoștințe și deprinderi în progresul individual și în posibilitatea predării (în cazul în care se impune aceasta)
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none">• Respectarea legilor și armoniei, proporției figurilor și ansamblurilor compoziționale;• Folosirea materialelor și tehnicilor caracteristice ariei monumentale (linia, forma, culoarea), în vederea obținerii unor lucrări cu caracter sacru;• Obținerea unor lucrări specifice universului bidimensional al artei monumentale fresca, secco;

8. Conținuturi

8.1. Curs	Metode de predare	Nr ore
1 Începuturile artei creștine	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
2. Primele lăcașuri de cult.- morminte, mausolee, catacombe	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
3. Temele inspirate din Vechiul și Noul Testament	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
4 Arta bizantină între secolele al IV -lea – al VI – lea – arhitectura bazilicală, pictura, mozaicul	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
5. Catedrala Sfânta Sofia din Constantinopol	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
6 Mozaicul, fresca, encaustica din veacul al VI-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
7. Miniatura, sculptura și broderia din veacul al VI-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
8. Icoanele –tehnică, semnificații, tematică	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică

9 Arta bizantină între secolele al VII-lea – al IX-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
10. Iconoclasmul și urmările sale	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
11 Arta Bizantină între anii 843 și 1081	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
12 Arta mănăstirească- Sfântul Munte Athos - arhitectură, pictura și arta decorativă	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
13. Pictura monumentală și mozaicul din secolul al XII-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	1 oră fizică
14. Arta Bizanțului și a Țărilor Balcanice în secolul al XIII-lea		1 oră fizică
8.2 Seminar		
1 Începuturile artei creștine	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
2. Primele lăcașuri de cult.- morminte, mausolee, catacombe	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice

3. Temele inspirate din Vechiul și Noul Testament	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
4 Arta bizantină între secolele al IV -lea – al VI – lea – arhitectura bazilicală, pictura, mozaicul	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
5. Catedrala Sfânta Sofia din Constantinopol	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
6 Mozaicul, fresca, encaustica din veacul al VI-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
7. Miniatura, sculptura și broderia din veacul al VI-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
8. Icoanele –tehnică, semnificații, tematică	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
9 Arta bizantină între secolele al VII-lea – al IX-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
10. Iconoclasmul și urmările sale	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice

11 Arta Bizantină între anii 843 și 1081	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
12 Arta mănăstirească- Sfântul Munte Athos - arhitectură, pictura și arta decorativă	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
13. Pictura monumentală și mozaicul din secolul al XII-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice
14. Arta Bizanțului și a Țărilor Balcanice în secolul al XIII-lea	Expunerea, vizualizarea și exemplificarea modalităților de reprezentare în limbajul artei monumentale	2 ore fizice

9. BIBLIOGRAFIE GENERALĂ:

1. Apostol, Constantin, *Oficializarea stilului pictural bizantin în iconografia creștină*, Ed. Universității din București, București, 2008;
2. Bayet Charles, *Arta bizantină*, Ed. Scorilo, Craiova, 1999;
3. Brezeanu Stelian, *O istorie a Imperiului Bizantin*, Ed. Albatros, București, 1981;
4. Guglielmo Cavallo, *Omnia bizantină*, Polirom, Iași, 2000;
5. Delvoye Charles, *Arta bizantină*, vol. I-II, Ed. Meridiane, București, 1976;
6. Dionisie din Furna, *Erminia picturii bizantine*, Ed. Sofia, București, 2000;
7. Grabar André, *Iconoclasmul bizantin*, Ed. Meridiane, București, 1991;
8. Ștefănescu I.D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1973;
9. Nicolae Iorga, *Bizanț după Bizanț*, Ed. 100+1 Gramar, București, 2002;
10. Viktor Lazarev, *Istoria picturii bizantine*, vol. 1-III, Ed. Meridiane, București, 1980;
11. Muntean Ghe. Marcel, *Tipologia artei bizantine*, Ed. Renașterea, Cluj-Napoca, 2012;
12. Viktor Lazarev, *Istoria picturii bizantine*, vol. I, II, III, Ed. Meridiane, București, 1980;
13. Muntean Ghe. Marcel, *Arta bizantină. Elemente de arhitectură, sculptură, pictură – curs universitar*, Ed. Grinta, Cluj-Napoca., 2015;
14. Conf. univ. dr. Muntean Gh. Marcel, *Teme iconografice creștine*, Ed. Limes, Cluj-Napoca, 2015.
15. Răzvan Theodorescu, *Bizanț, Balcani, Occident la începuturile culturii medievale românești: secolele X-XIV.*, Ed. Academiei, București 1974;
16. A. A. Vasiliev, *Istoria Imperiului Bizantin*, Ed. Polirom, Iași, 2010.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținutul disciplinei este în concordanță cu perspectiva posibilității predării, dar și a cumulării de cunoștințe teoretice și practice semnificative

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	<i>Verificarea cunoașterii și aplicării legilor caracteristice artei monumentale</i>	Evaluare practică	70%
		-	-
11.5 Seminar/laborator	<i>Verificare pe parcurs</i>	-	-
	<i>- Activitate la seminar</i>	<i>Elaborarea unei lucrări caracteristice cercetării și redactării științifice</i>	20%
		<i>Implicare în dezbateri seminarial</i>	10%
11.6 Standard minim de performanță: Realizarea unui număr de 10 lucrări, cu respectarea tematică propusă			

Data completării
seminar

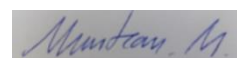
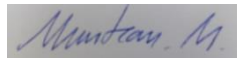
Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de

16. 05. 2024

Prof. Univ. Dr. Muntean Gh. Marcel

Prof. Univ. Dr. Muntean Gh. Marcel

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

16. 05. 2024

Pr. prof. univ habil. Dr. Cristian Sonea

